

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach

<https://archiwum.kielce.uw.gov.pl/pl/wojewodztwo/historia-regionu/147,Poczet-wojewodow-kieleckich-1919-1939.html>
03.08.2025, 15:30

Poczet wojewodów kieleckich (1919 - 1939)

2 sierpnia 1919r. Sejm uchwalił ustawę dotyczącą organizacji władz administracyjnych drugiej instancji. Dokonano wówczas podziału terytorium b. Królestwa Kongresowego na 5 województw: **białostockie, kieleckie, lubelskie, łódzkie i warszawskie**. Wspomniana ustawa określiła też pozycję prawną wojewody, który był *"przedstawicielem rządu centralnego, sprawującym z jego ramienia władzę państwową i odpowiedzialnym wobec niego za zarząd województwa"*.

W końcu lat dwudziestych zakończono w zasadzie proces ujednolicania administracji terytorialnej. Szczególne znaczenie pod tym względem miało rozporządzenie Prezydenta RP z 19 stycznia 1928r. *o organizacji władz administracji ogólnej*. Akt ten określił pozycję wojewody i starosty oraz ich stosunki z pozostałymi organami administracyjnymi.

Spośród organów terytorialnej administracji rządowej okresu międzywojennego najważniejszą rolę odgrywał **wojewoda**, w krótkim okresie czasu stała się ona kluczową w aparacie administracyjnym. Urzędnik ten, mianowany przez prezydenta na wniosek ministra spraw wewnętrznych uchwalony przez Radę Ministrów, był przedstawicielem rządu, sprawującym w jego imieniu władzę państwową. Stał na czele administracji województwa. Pod względem osobowym podlegał ministrowi spraw wewnętrznych. W zakresie służbowym jego przełożonymi byli, zależnie od rodzaju załatwianej sprawy, właściwi ministrowie. Niejednokrotnie władza wojewody (mniej uzależnionego od układu sił politycznych niż minister) była czynnikiem decydującym o ciągłości działania administracji w terenie.

Wojewoda koordynował działalność całej administracji rządowej w myśl linii polityki państwa. W celu zapewnienia jednolitości działania całej administracji wyposażony był w uprawnienia nadzorczo-ingerencyjne wobec organów administracji specjalnej. Sprawował nadzór nad obsadą personalną kierowniczych stanowisk administracyjnych na obszarze województwa, mógł zawieszać zarządzenia organów administracji specjalnej sprzeczne z polityką rządu, organizował okresowe zebrania ich kierowników.

Jako szef administracji ogólnej wykonywał sprawy administracji w zakresie spraw wewnętrznych (tj. zakresu działania bezpośrednio podległego ministrowi spraw wewnętrznych). Spoczywał na nim obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Podlegała mu policja państwowa. Sprawował nadzór nad prasą, stowarzyszeniami, samorządem. Z zakresu spraw należących do innych resortów wojewoda sprawował administrację w sprawach wyznaniowych, kultury i sztuki, a częściowo również przemysłu i handlu, rolnictwa i reform rolnych, opieki społecznej, komunikacji. W tych sprawach wojewoda wykonywał zlecenia właściwych ministrów.

Przysługiwało mu prawo wydawania rozporządzeń wykonawczych na mocy upoważnienia ustawowego lub upoważnienia ministrów oraz rozporządzeń porządkowych w celu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Wojewoda funkcje swe wykonywał przy pomocy urzędu wojewódzkiego, którym kierował oraz za pośrednictwem podległych mu urzędów i organów wykonawczych samorządu.

Urząd Wojewódzki Kielecki rozpoczął pracę w lutym 1920 roku, na mocy obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 26 lutego 1920r.

W okresie międzywojennym województwo kieleckie miało sześciu wojewodów, których sylwetki prezentuję poniżej.

Jacek Korczyński

[Generuj PDF](#)

[Powiadom](#)

[Powrót](#)
